

PREMIS PROSA PERSONES ADULTES

1r premi

Joan Rusalleda Masó

CARN O PEIX

En *Paco*, coneixedor del que costava portar un euro a casa, s'aixecà quan tot just clarejava, doncs si volia treure profit del dia era menester iniciar aviat el seu laborar. Sense millor treball en el que provar fortuna, sortia a l'alba a la mar confiant que la jornada li fos generosa, doncs d'ella i només d'ella treia el benefici que era capaç d'aconseguir.

.....

No fou menester més d'un minut quan notà una estrebada, seca, a la part de la barca per on estava relligada la xarxa. Ni de bon tros les sardines o els tabancs tenien tanta força per bellugar-la. Engrescat, va començar a recollir la apedaçada tela cap a l'interior de la barca.

Malgrat l'esforç -i heus aquí el problema- el que estava sota l'aigua es resistia en gran manera. Hagueren de passar deu minuts perquè el que estava dintre el mar claudiqués. *Paco*, veient un moment de calma va aprofitar i -traient forces de flaqueza- va pujar d'una tirada la captura.

Fou aquí quan, sorprès, s'adonà que avui no era un dia normal. Davant els seus ulls, i rendida per l'esforç desplegat, hi havia.....una sirena.

Aviat va reparar el descol·locat home en el suggerent cos d'aquell ésser. La

meitat superior, i darrera d'una cabellera rossa i desordenada, s'endevinaven uns ulls clars i un rostre ben perfilat. Amb cert pudor s'aturà observant el bust de tan singular dona, meitat fèmina, meitat animal.

Va seguir escodrinyant-la, observant que just per sota del melic la fina pell es tornava brusquement en escates, per acabar en una corpulenta i llarga cua. Es va decebre en comprovar que la suggerent sirena no mostrava cap detall de les seves parts més íntimes. Però la part de dalt era digna d'una deessa d'inigualable bellesa.

Un acalorament i uns ulls que semblaven sortir-li de les òrbites donaven fe que l'afectat anava a deixar-se portar pels encants d'aquella Eros vinguda del fons del mar. Una sensació febril i confusa el va traïr. Mai, i això que portava tota la vida a la mar, havia estat protagonista d'una situació semblant. Una sirena. Això era propi del llibre de *Les mil i una nits*, o de les històries que explicaven els pescadors a les jornades de fred a la vora del foc, però mai havia imaginat trobar-se amb tan sorprenent exemplar.

Dirigí la mirada cap al cel, com demanant perdó -o donant les gràcies- a Déu per l'acte que anava a cometre, però una oportunitat com aquella només succeïa una vegada a la vida, i avui se li havia aparegut la fortuna regalant-li aquell cos, del que pretenia aprofitar-se. No en va, ell era home fogós i viril. Els quatre fills que tenia n'eren prou prova de la seva masculinitat.

.....

El sopar fou esplèndid. Aquelles rodanxes eren enormes, carneses, amb un sabor prou singular.

Sense perdre mos, el pescador li confirmà a la seva dona que no sabia quina espècie era, però que s'havia enredat a la xarxa. Afegí que era preferible la cua perquè és on hi havia més "chicha", infinitament més sucosa i carnosos que la zona de la testa, tirant la part inservible al mar. Amb el que hi havia a la taula –li digué– podia menjar tota la família durant dos dies seguits, potser tres.

Tantes boques per alimentar no varen donar marge a en Paco per cap tipus de dubtes. No en va el patriarca pescador ho va tenir clar des del primer moment en que va veure la sirena sobre la barca. Preferia la carn que ha de reposar a l'estómac dels seus, encara que això pogués considerar-se com a gola, que no sucumbir davant un altre pecat -aquest d'una altra mena- i que res tenia a veure amb el tiberi amb el que s'estaven premiant.

Pseudònim : Octavi LaVall

2n premi

Laia Guillamet Vila

UN BRINDIS ESTEL·LAR

Diumenge, 31 de Maig 2020

Estimada Jane, felicitats!

Avui és un dia molt especial per les dues. El teu aniversari em recorda el dia en que et vaig veure per primer cop, vermella com un tomàquet i plena de vida. No hi ha tòpic més gran ni veritat més absoluta que aquest moment és el millor regal per una mare. Quan ja no et separa la pell i pots a la fi sostenir en braços el teu nadó. Aquesta vegada bufaràs catorze espelmes a més de 400 quilòmetres de distància per sota meu. Potser, fent un llarg viatge el desig que demanis arribarà a bord de l'Estació Espacial Internacional. Tant de bo, fos així i d'alguna manera, poguéssim compartir aquest moment. T'escric aquestes línies, amb la certesa que un dia les rebràs. La comunicació amb la Terra és quasi un prodigi. La ciència és gran, estimada Jane i cada cop els avenços que es fan són més espectaculars. Els del Centre de Control m'han deixat que t'envii aquestes paraules a un dels nostres satèl·lits. Espero que t'arribin ben aviat. Aquí, qualsevol gest, per petit que sigui, és una aventura. Fer esport, dormir, anar al lavabo, fins i tot rentar-se. Les tovallolletes humides fan el fet però enyoro les dutxes d'aigua calenta i rentar-me el cabell sense presses. Així que el proper cop que em toqui esperar el meu torn al lavabo de casa prometo que no remugaré (gaire)! Aquesta tarda hem rebut dos astronautes del Crew Dragon llençat des de sòl americà. Beneïda tecnologia. Hem passat hores treballant sota la mirada atenta de tota la humanitat, expectant. L'enlairament en directe del coet de la NASA potser s'haurà fet una mica pesat però es fa difícil de percebre. El temps a l'espai va de puntetes. Qualsevol moviment es fragmenta en petits i meditats passos i és clar, tot s'allarga i es dilata. Ara bé, hi ha coses de la naturalesa humana que ens mantenen arrelats a la Terra. En plena operació espacial, emocionada per la fita històrica d'avui, em debato entre les ganes d'estar amb tu, a casa i aquesta feina en suspensió i en permanent sensació d'ingravedesa. La meva professió és apassionant però bé que ho saps, implica renunciar a moltes coses. La falta d'intimitat és el meu taló d'Aquil·les. La convivència pot esdevenir fins i tot agradable si li poses altes dosis d'humor però no puc negar-te que sovint es fa difícil. Si amb el teu pare a vegades ens enganxem per petiteses domèstiques, imagina't aquí! Tot i que el menú espacial ha millorat molt en els darrers anys, festejar un aniversari amb preparats rehidratats i escalfats al microones deixa molt que desitjar. L'aigua és un bé molt escàs, molt més que a la Terra. Tampoc hi ha ni sal ni pebre, doncs podria colar-se pels conductes i espatllar la nau. Tot i així, el que realment trobo a faltar no té res amb els meus plats preferits. Entaular-se, fer de l'acte de mastegar un moment social, això sí que em manca. Compartir amb tu un pastís de xocolata fet a casa seria tot un luxe. Amb tot, estic contenta de saber que et fas gran. D'aquí una estona, brindaré pels teus catorze anys en el millor mòdul de l'estació: la cúpula panoràmica. Des de les seves set finestres s'alça amb solemnitat la bellesa del nostre planeta blau. Pensar que tu alçaràs la vista i ho veuràs em reconforta. Un punt en la immensitat. Un petó al vol. Un gest a 400 quilòmetres de distància. Des de l'espai, amb tot l'amor de l'Univers.

La teva mare

25 de setembre de 2020

Hola mama,

M'hauria agradat que estiguessis aquí. El papa diu que fas una feina molt important i per això a vegades no pots ser-hi quan més et trobo a faltar. El ritual de les espelmes m'ajuda a sentir-te aprop. Tanco els ulls i imagino que el fum t'arriba i t'acarona els cabells. Una mica ridícul pensar això, potser, però em fa bé. La vida a la Terra és segurament molt menys apassionant que en una nau a dalt del cel. Dies plens de rutines, l'institut com a única destinació i el viatge estel·lar de les hormones que just ara començo a experimentar amb intensitat. Em fa vergonya mencionar els meus problemes d'adolescent si et tinc en ment. Penso: tu que fas de cada gest quotidià quelcom extraordinari ! I després torno a caure en un espiral de dubtes i inseguretats. Suposo que em diràs que és normal, que forma part del que vol dir créixer. M'agradaria ser una mica més madura per afrontar certes coses. La pandèmia per exemple. Aquests darrers mesos han sigut llargs i molt estranys. El virus segueix voltant impertorbable per tots els racons del planeta. No sembla que 24 hagi de desaparèixer sinó més aviat mutar a una altra lliga, més de segona. Jo me n'he lliurat pels pèls però el confinament va ser terrible. Setmanes i setmanes engabiats sense treva. Vaig intentar distreure'm i fer de tot. Entrenaments telemàtics, bullet journal, *casserolades*, videotrucades amb amigues,... Al final, ni la més mínima cosa m'engrescava. Els meus companys de classe estaven encara més desesperats que jo. Ens vam anar ensopint, fins al punt que sortir a treure la brossa era més un premi que un càstig per nosaltres. I altre cop, aquí em vens al cap i em faig creus de com pots portar bé això de viure amb tants pocs metres quadrats durant tant de temps al costat de persones (uns cracks segur) que no són la teva família. Jo que m'ofegava amb les quatre parets de casa. Em dic a mi mateixa: si ella pot jo també. Costa portar-ho a la pràctica. Tornaràs aviat per ensenyar-m'ho? Gràcies per brindar per mi, tot un honor. Pensa en tu.

Jane xxx

5 d'octubre de 2020

Estimada Jane,

És clar que tornaré aviat. Em queda només un mes i ja ens veurem les cares. El que m'expliques m'entristeix una mica. No ha de ser fàcil ni per tu ni per cap jove, viure aquesta situació extraordinària. Va contra la vostra natura no sortir. Per experiència, et diré que la rutina ajuda a estructurar setmanes que semblen no tenir final. Pensa que aquí no hi ha nit i dia. Hem establert uns horaris per tenir una guia, un far on aferrar-nos. De fet, acaben d'obrir una bústia des de la plataforma orbital per enviar-nos missatges amb tothom qui vulgui. Aquest matí, el nostre capità ha rebut una declaració d'amor i tota la tripulació s'ha desfet en rialletes i bromes pesades. Bé, de fet el nostre millor far són les persones que hem deixat a l'espera de la nostra feina i el nostre retorn. No em puc allargar molt més aquest cop. Et tinc molt present, recorda-ho cada cop que per alguna raó sentis cert vertigen. I si vols, imagina'm amb la copa ben alçada mirant-te des del cel. Txin-txin!

La teva mare

3r premi

Ramon Jané Vidal

EL BESAVI

És capvespre i l'Adrià surt a córrer pel parc que hi ha a prop de casa. Ho fa cada dia; tant a l'hivern com a l'estiu; ho fa quan plega de la feina. És una activitat que el relaxa i l'ajuda a pensar. Avui fa fred i a aquesta hora, ja no hi queda ningú corrent pel parc, d'aquí poc el guarda el tancarà.

"Per avui ja en tinc prou", pensa, ha fet una bona carrera i surt per una de les portes que dona al carrer. Mentre fa estiraments, recolzant les cames a la part baixa de la tanca, veu en un dels contenidors que hi ha a la sortida del parc; un objecte gran que sobresurt del de rebuig. S'hi apropa i, sorprès, observa que es tracta d'un quadre; està ple de brutícia i té el vidre trencat. Comença a enfosquir i no el pot veure bé, però li sembla que la pintura és la cara d'un home. Mira que no passi ningú pels voltants, li fa vergonya que algú el vegi remenant la brossa. El treu del contenidor, el recolza en un fanal i se'l mira amb atenció.

És el retrat d'un home d'uns cinquanta anys, cabell abundant un front ample i clar, un gran nas i una mirada penetrant que sumada al rictus seriós dels llavis transmet serenor i caràcter. Duu americana fosca i camisa blanca amb el coll obert. Li agrada l'expressió de la seva cara, no sabria dir el perquè..., no ha recollit mai res dels contenidors. Mira a dreta i a esquerra, no vol que ningú es pensi que és un indigent. Agafa la pintura i se l'enduu cap a casa. Sap que a l'Agnès no li agradarà...

- Es pot saber que és això? —Li pregunta la seva dona, quan el veu arribar amb el quadre.
- No t'ho creuràs!, l'he trobat tirat en un contenidor. T'agrada? —L'Adrià li mostra el retrat.
- I que penses fer amb aquesta meravella?
- Doncs, canviar el vidre i el marc i penjar-lo en algun lloc adient, així ens vigilarà la casa.
- No fotis, Adrià, si no sabem ni qui és, quan t'ho preguntin, què diràs?
- Doncs..., no sé, que és un retrat del teu besavi, un imminent científic...
- Ni parlar-ne

La discussió segueix, però, finalment, arriben a un acord. L'Agnès accepta que pengi el quadre, però no al menjador. Li diu que ho faci a dalt de l'escala que puja al primer pis. Tot i això, si no s'acostuma a veure a aquest personatge, que no és cap familiar ni tan sols amic, li demanarà que el tregui.

Durant un temps, l'Adrià no pot evitar mirar-se el quadre sempre que hi passa pel davant. Li agrada com ha quedat amb el nou marc. Sembla que l'home li doni les gràcies per salvar-lo de les escombraries i de la brutícia. És un membre més de la família; el besavi de l'Agnès, pensa, amb un somriure murri sota el nas.

Una nit, quan tothom dorm, un home, intenta entrar a la casa. Totes les portes i finestres estan tancades amb porticons. Cada nit, l'Adrià els tanca, però avui s'ha deixat, per descuit, el de la cuina obert. El lladre, amb un compàs de diamant fa una obertura circular al vidre, passa la mà pel forat, treu el baldó i obre la porta. No sona cap alarma i l'home amb una navalla en una mà i una llanterna a l'altre, comença, sense fer el més mínim soroll, l'exploració per la planta baixa de la casa. No troba res que valgui la pena i decideix arriscar-se i pujar al primer pis. Veu el quadre quan arriba a dalt de l'escala i l'enfoca per veure si pot tenir algun valor. No entén quina gràcia pot tenir el retrat d'un home amb els ulls tancats. De cop, l'home, obre els ulls i se'l mira fixament. El lladre no pot evitar un crit de pànic i en tirar-se enrere, posa un peu en fals i cau rodolant escales avall

La parella es desperta sobresaltada. No gosen encendre el llum, esperen uns instants; silenci total. L'Adrià agafa una raqueta de tennis de dins de l'armari i surt al passadís. Veu a l'home, estès al peu de l'escala. La llanterna que ha

caigut amb ell i ha quedat encesa, l'enfoca de gairell. Baixa a poc a poc, mentre

l'Agnès s'ho mira des de dalt. Encén el llum del rebedor i veu la navalla i la

llença lluny amb una puntada de peu. L'home està inconscient, però sembla que encara respira. Té una cama trencada i doblegada; el peu li toca l'esquena.

Truca a emergències perquè vingui la policia i enviïn una ambulància.

—Lliga'l amb una corda!!! —li crida la dona.

—No pateixis, no anirà gaire lluny amb la cama així.

L'Agnès va a l'habitació de la seva filla que tot i l'enrenou segueix dormint com un angelet. L'Adrià mira al lladre, que segueix inconscient. De cop, té una epifania i puja les escales corrents. Es planta davant del quadre, se'l mira i observa que per primera vegada, l'home, li somriu.

Pseudònim.- Enyor

Menció especial

Conxita Cañas

KUZMA, EL NEN QUE ESCOLTA AMB ELS ULLS

Viu al barri de Troieshchyna, situat a la perifèria de la ciutat de Kiiv. Sempre hi ha viscut. Coneix molts veïns i els qui el coneixen li fan un somriure quan es creuen al carrer. Darrerament ha notat un canvi. Des de fa uns dies la gent camina de pressa i alguns coneguts no el saluden. Semblen amoïnats, amb la mirada perduda en la llunyania. No sap si miren al cel o al centre de la ciutat, allà on el riu travessa els carrers. Es pregunta si és una mirada d'alerta o de por.

El Kuzma acaba de fer 14 anys, és sordmut de naixement i no acaba d'entendre tots els canvis que veu al seu barri. Ha preguntat als de casa i la resposta ha estat contundent: estem en guerra. El pare fa uns dies que no dorm a la llar, la germana no va a l'escola i la mare plora en els moments que creu no ser vista per ningú.

Estem en guerra! Aquesta frase li barrina el cap. Mira la televisió, encesa les 24 hores del dia. Sovint hi veu el President Zelenski parlant amb posat seriós i samarreta de màniga curta. A en Kuzma l'agradaria entendre tot el que diu el President però no és possible perquè mai l'acompanya un intèrpret de signes. En comptades ocasions la televisió transcriu un petit paràgraf del discurs.

La mare cada nit tanca totes les finestres de la casa però el Kuzma, quan la mare dorm, entreobre una mica la de la seva habitació. Ja fa dues nits que es desperta sobtadament per unes llums que entren al dormitori a través de la seva finestra. Apareixen a la llunyania, més enllà del riu. Son unes llums intenses, de colors vermellorsos i envoltades de fum i pols. Ell no recorda haver-ho vist abans a Kiiv.

Al Kuzma no li fan por aquestes llums. Però la seva germana petita, si es desperta, les mira amb cara de terror, es tapa amb ràbia les orelles i tanca amb força els ulls. Seguidament plora.

Fa uns mesos que treballa en una perruqueria del seu barri. Li agrada fer els petits encàrrecs que li demana la mestressa. És una dona amable que sempre somriu als seus clients, la majoria dones, que es tenyeixen els cabells, es pinten les ungles de colors vius i surten de la perruqueria com si anessin a un casament.

Les clientes ignoren el noi, assegut en una cadira, seriós i que mira amb atenció les converses entre elles i la perruquera. A vegades capta part del que diuen pels moviments dels llavis. Elles parlen i gesticulen amb la tranquil·litat de saber que el noi no pot escoltar les seves paraules.

El Kudma s'adona que aquest dies les dones parlen poc i amb menys alegria. Creu entendre que això de la guerra les amoïna perquè els seus homes han marxat a defensar la ciutat i no saben quan hi tornaran. Malgrat això, les dones volen recuperar la normalitat quotidiana i per aquest motiu van a la perruqueria, surten a passejar, netegen les voreres dels seus carrers i reparen algunes portes amb forats rodons que, segons li han explicat, son provocats pels impactes de les bales.

A en Kuzma li sorprèn que durant el dia la vida al barri sembli gairebé normal, excepte algunes botigues tancades i veïns que caminen amb pressa. Al vespre la ciutat resta buida. És llavors quan la gent mira al cel intentant endevinar on són aquelles llums vermellores que apareixen quan un míssil sobrevola la ciutat.

Avui és dijous. En Kuzma camina lentament de tornada a la llar perquè l'alcalde de Kiiv ha anunciat un confinament de 72 hores durant el qual estarà prohibit sortir de casa. És la primera vegada que haurà de estar tantes hores sense poder trepitjar el carrer.

Al Kuzma li agrada anar a fer encàrrecs per la ciutat. El seu món és silenciós. L'amoïna la serietat dels rostres i la por dels qui corren tapant-se les orelles. Sap que a Kíiv hi ha sorolls que espanten la gent.

Avui torna lentament, escurant els minuts que falten per a l'inici del tancament decretat. Haurà d'estar 72 hores reclòs a casa. Com ho viurà? Mirant com parla el President a la televisió? Llegint les notícies a l'ordinador? Vigilant quan plora la mare? Tot això per tal d'escoltar la guerra amb els ulls